

Magnetica Education AB

Org.nr. 556724-3547

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn av Vikskolan i Upplands Väsby kommun

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Skolinspektionen är medveten om att många skolor i dagsläget är påverkade med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Om du som huvudman behöver längre uppföljningstid kontakta Skolinspektionen för prövning.

Skolinspektionens beslut

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Magnetica Education AB, som är huvudman för Vikskolan, att senast den **11 mars 2022** vidta nedan angivna åtgärder för att avhjälpa bristerna avseende särskilt stöd, studiero, elevhälsans förebyggande- och hälsofrämjande arbete samt studie- och yrkesvägledning.

De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Följande åtgärder är nödvändiga att vidta för att avhjälpa bristerna:

Särskilt stöd

- Se till att rektorn ser till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds för de elever som riskerar att inte uppnå målen trots att de fått stöd i form av extra anpassningar. Samråd ska ske med de kompetenser inom elevhälsan som kan bistå i utredningen för att ge en förståelse för elevens behov. När utredningen är klar ska rektorn, eller den som rektorn har delegerat ansvaret till, ta ställning till om eleven ska ges särskilt stöd. (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar, förordning om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet [SKOLFS 2010:37] med bilaga.)
- Se till att åtgärdsprogram utarbetas och beslutas för varje elev som ska ges särskilt stöd. Åtgärdsprogrammet ska ange elevens behov av särskilt stöd och de konkreta åtgärder som ska vidtas med anledning av det identifierade behovet, det vill säga det ska framgå på vilket sätt och i vilken omfattning eleven ska få särskilt stöd. Det ska vidare framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen. (3 kap. 9 § skollagen.)

Studiero

- Se till att rektorn förankrar ordningsregler, överenskomna förhållningssätt och rutiner för att skapa och upprätthålla studiero samt ser till och ger förutsättningar för att alla lärare agerar i enlighet med överenskomna förhållningssätt och rutiner. (2 kap. 9 §, 5 kap. 3 och 5 §§ skollagen, Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar.)

- Se till att rektorn, genom att inhämta uppgifter från lärare och elever, följer upp och utvärderar de åtgärder som vidtagits för att tillförsäkra eleverna en skolmiljö som präglas av studiero. I samband med utvärdering av vidtagna åtgärder ska rektorn också ta ställning till om andra eller ytterligare åtgärder behövs och i förekommande fall besluta om sådana samt se till att dessa genomförs. (2 kap. 9-10 §§ skollagen; Lgr 11, 1 Varje skolas utveckling, 2.8 Rektorns ansvar.)

Elevhälsans förebyggande- och hälsofrämjande arbete

- Se till att samtliga kompetenser som ska ingå i elevhälsan främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande och inte begränsas till det åtgärdande arbetet. (2 kap. 25 § skollagen.)

Studie- och yrkesvägledning

- Se till att elever i alla årskurser på skolan ges en strukturerad studie- och yrkesvägledning. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar.)

Ärendet

Skolinspektionen genomförde en riktad tillsyn av Vikskolan under vårterminen 2021. Vikskolan är en grundskola med drygt 300 elever i årskurserna F-9. Skolinspektionens beslut bygger på skriftliga underlag från skolans rektor och digitala intervjuer med elever, personal och rektor på skolan den 11 och 12 maj 2021.

Motivering till beslut

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. (2 kap. 8 § skollagen.) Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten. (4 kap. 7 § skollagen.) Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot de nationella målen. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Detta kräver att verksamheten ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som med det omgivande samhället. (Lgr 11, Varje skolas utveckling.) En skolenhets rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. (2 kap 9 § skollagen.) Rektorn beslutar även om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov. (2 kap 10 § skollagen.)

Särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Utredningen visar att elevers behov av särskilt stöd inte skyndsamt utreds om det visat sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt. Det finns elever som har F i betyg under flera terminer utan att utredning görs kring elevens

stödbehov. Utredningen visar vidare att åtgärdsprogram inte alltid utarbetas och beslutas om för elever vars utredning visar ett behov av särskilt stöd. Av utredningen framgår även att det saknas rutiner för arbetet med särskilt stöd vilket riskerar leda till att elevers behov av särskilt stöd inte utreds och att åtgärdsprogram inte utarbetas.

I skollagen anges att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Vidare anger skollagen att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska eleven ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 7 § skollagen.) Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följs upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn, eller den som rektorn har delegerat ansvaret till. Om utredningen visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn, eller den som rektorn har delegerat ansvaret till, istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen.)

Av läroplanen framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver. Rektorn har även ett särskilt ansvar för att resursfördelningen och stödåtgärderna anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärare gör. (Lgr11, 2.8 Rektorns ansvar.)

Av intervjuer med elevhälsan framkommer att elever kan gå med icke godkända betyg i flera år utan att ha åtgärdsprogram. Eleverna kan ha stöd men kanske inte i den utsträckning som de behöver. Det finns elever som har utredningar men inte åtgärdsprogram fast de behöver. Enligt elevhälsans representanter saknas rutiner för arbetet med särskilt stöd och åtgärdsprogram och det är ett område som skolans nytillträdde rektor identifierat behöver utvecklas.

Lärare uppger i intervju att det har varit en diskussion på skolan kring när och hur åtgärdsprogram ska utformas men att specialpedagoger säger en sak och ledningen en annan. Med nya huvudmannen börjar det dock bli tydligare hur arbetet med särskilt stöd och åtgärdsprogram ska göras.

Av intervju med rektorn framkommer att det finns elever som gått flera terminer med F utan att utredningar görs och eventuella åtgärdsprogram upprättas. Rektorn uppger att det inte finns någon riktig rutin och systematik kring särskilt stöd, åtgärdsprogram och uppföljningar. Lärarna anmäler inte alltid till elevhälsan och alla elever med behov av särskilt stöd fångas inte upp. Rektorn uppger att särskilt stöd varken utreds, ges eller dokumenteras i den utsträckning som behövs. Extra anpassningar görs dock och dokumenteras i elevernas individuella utvecklingsplaner.

Studiero

Skolinspektionen bedömer att studieron har brister. Utredningen visar att det ofta uppstår situationer i undervisningen då eleverna på grund av störningar har svårt att fokusera på sitt skolarbete. Utredningen visar vidare att studieron varierar beroende på lärare och elevgrupp och att skolans regler inte är tillräckligt verksamma. Skolan har jobbat med att identifiera var det är sämre studiero och har planerat riktade insatser men planerna har inte genomförts och problemet med bristande studiero har kvarstått i berörda grupper. Bristande studiero råder framförallt på högstadiet men förekommer även i grupper på låg- och mellanstadiet. Även om skolan har överenskomna förhållningssätt- och arbetssätt för att komma tillrätta med elevers bristande studiero, är skolans åtgärder för att skapa och upprätthålla studiero otillräckliga.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. (5 kap. 3 § skollagen.) Vidare framgår av skollagen att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp. Rektorn beslutar om ordningsregler. (5 kap. 5 § skollagen.)

Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas och att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero (Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar).

Av intervjuer med elever framkommer att studieron varierar. Eleverna på mellanstadiet uppger att det ibland är högljutt och stökigt och därför svårt att koncentrera sig, men att de oftast har studiero. Eleverna på högstadiet uppger däremot att det oftast är svårt att koncentrera sig, framförallt i årskurs 7 och 8, att det är högljutt och det finns elever som stökar genom att springa runt, skrika och kasta saker. Eleverna berättar att det finns ordningsregler och att lärarna ibland påminner om dem när det har hänt något. De uppger också att ordningsreglerna bryts ganska ofta.

Representanter för elevhälsan uppger i intervju att enkäter genomförs i alla årskurser och varje månad stäms de av med eleverna. Det är lite blandade resultat och studieron sviktar framförallt på högstadiet men även bland de yngre eleverna. I början av läsåret jobbade skolan med att identifiera var det var sämre studiero och planer gjordes för insatser, men det blev inget av det, enligt representanterna för elevhälsan.

Det framkommer även i lärarintervju att studieron varierar och brister framförallt på högstadiet. Lärare uppger att det finns en del elever som vandrar runt och stör andra elever väldigt mycket. De drar också med elever från andra klasser. Lärarna har försökt att kalla in föräldrar men det har inte hjälpt.

Rektorn bekräftar elevernas, elevhälsans och lärarnas bild av studieron på skolan, och uppger att det är ett utvecklingsområde som skolan behöver jobba aktivt med. Enligt rektorn handlar det om att skapa delaktighet med eleverna, ha tydliga ordningsregler och att involvera föräldrar.

Elevhälsans förebyggande- och hälsofrämjande arbete

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete på skolan. Utredningen visar att elevhälsan har tillgång till de

kompetenser som krävs. Emellertid har ett förebyggande och hälsofrämjande arbete som utgår från skolans identifierade behov inte kommit till stånd, och psykolog är inte planerad för att regelbundet medverka i detta arbete.

Enligt skollagen ska det för grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. (2 kap. 25 § skollagen.)

I förarbetena till skollagen betonas att det ska finnas en samlad elevhälsa och att det förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal samt övriga personalgrupper på skolan. Det anges även att elevhälsan i det individuellt inriktade arbetet har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling och undervisning om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning. (Prop. 2009/2010:165 s. 276.)

Av inskickad dokumentation framgår att elevhälsan på Vikskolan har tillgång till de kompetenser som krävs och att det funnits en plan för flera olika förebyggande och hälsofrämjande insatser. Dock har dessa insatser till övervägande del avstannat på planeringsstadiet och elevhälsans arbete har mest varit åtgärdande.

Av intervju med elevhälsans representanter framkommer att det finns flera orsaker till att det förebyggande och hälsofrämjande arbetet stannat på planeringsstadiet såsom organisation, pandemi och sjukfrånvaro. Enligt elevhälsans representanter har akuta frågor prioriterats och det övergripande arbetet på gruppnivå och med personalen på organisationsnivå har varit svårt att få till. Det framkommer också att psykologen inte är med i elevhälsans arbete regelbundet utan endast kontaktas utifrån elevers individuella behov.

Rektorn bekräftar i intervju att det förebyggande och hälsofrämjande arbetet behöver utvecklas på skolan, att det behöver systematiseras mer och finnas på agendan utifrån en analys av vad skolan behöver jobba med. Rektorn uppger också att avsaknaden av en trygghetsgrupp på skolan har påverkat det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Studie- och yrkesvägledning

Skolinspektionen bedömer att eleverna på skolan inte får en studie- och yrkesorienterad verksamhet som tillgodoser deras behov av vägledning inför deras framtida utbildnings- och yrkesval. Skolan saknar en plan för arbetet med studie- och yrkesvägledning och det finns inte något strukturerat arbete på skolan för att ge eleverna i samtliga årskurser den vägledning de behöver. Det innebär en risk för att eleverna på skolan inte får det stöd de behöver för sina framtida utbildnings- och yrkesval.

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. (2 kap. 29 § skollagen.)

Enligt läroplanen för grundskolan ska studie- och yrkesvägledaren, eller personal med motsvarande uppgifter, informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen, och vara stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser. Vidare ska alla som arbetar på skolan bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av könstillhörighet eller av social eller kulturell bakgrund. (Lgr 11, 2.6 Skolan och omvärlden.) Rektorn har ett särskilt ansvar för att den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning. Rektorn har även ett särskilt ansvar för att samverka mellan skolor och arbetslivet utanför skolan utvecklas så att eleverna får konkreta erfarenheter av betydelse för deras val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning. (Lgr11, 2.8 Rektorns ansvar.)

Av intervjuer med lärare och rektor framgår att eleverna på skolan inte får en studie- och yrkesorienterad verksamhet som tillgodoser deras behov av vägledning inför deras framtida utbildnings- och yrkesval. I intervjuerna framkommer att studie- och yrkesvägledande insatser görs riktade till elever i årskurs 6, 8 och 9 gällande framtida språkval, prao samt gymnasieval. Därutöver är studie- och yrkesvägledningen mycket sporadisk och det saknas stöd för personalens studie- och yrkesorienterande insatser. I intervjuer med lärare och rektor framkommer också att en studie- och yrkesvägledare finns att tillgå på konsultbasis och att hen används till vägledning för elever i årskurs 9 och deras gymnasieval, vilket också bekräftas i elevintervjuer.

Lärare uppger i intervju att det finns läromedel där studie- och yrkesvägledning tas upp, men ingen plan på skolan för de olika årskurserna. Det finns inte heller någon utsedd person på skolan som har ett övergripande uppdrag kring studie- och yrkesvägledning.

Motivering till föreläggande som ingripande

Enligt skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. (26 kap. 10 § skollagen.)

Då verksamheten vid Vikskolan inte uppfyller de krav som följer av föreskrifterna som gäller för verksamheten vad gäller särskilt stöd, studiero, elevhälsans förebyggande- och hälsofrämjande arbetet samt studie- och yrkesvägledning, föreligger skäl att förelägga Magnetica Education AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta ovan angivna åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Beslutet har fattats av Joakim Öberg, undervisningsråd.

I den slutliga handläggningen har Eva Lindgren, utredare (föredragande), och Anna Bjurenstam, utredare, deltagit.